

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Henkilökohtainen avustaminen puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinnossa

Tiedotustilaisuus

Turun kristillinen opisto, 2.3.2018

Markku Kokkonen, opetusneuvos

Työn tausta

- Henkilökohtaisia avustajia on koulutettu erilaisilla sisällöillä
- Edupolin esitys (2015) henkilökohtaisen avustamisen sisällyttämisestä kotityöpalvelujen ammattitutkintoon
- Vuosina 2015-2016 käyty keskustelu kiinteistö-, kotityö- ja puhdistuspalvelujen ammatillisten perustutkintojen (2), ammattitutkintojen (3) ja erikoisammattitutkintojen yhdistämisestä, tavoitteena 1+1+1-malli
- Ammatillisen koulutuksen reformin tavoitteet
- Rajapinta sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan tutkintoihin.

Perustetyöryhmän eteneminen

- ◆ Toimikausi 1.5.2016-31.3.2017
- ◆ Uudenalainen toimintatapa
- ◆ Seitsemän suunniteltua kokousta ja yksi ylimääräinen kokous lausuntokierroksen jälkeen
- ◆ Kaksi avointa työpajaa
- ◆ Pyydettyjä ja oma-aloitteisesti lähettyjä kannanottoja
- ◆ Yhdeksän asiantuntijakuulemistaa, viimeisin 8.8.2017 ja työelämän ohjausryhmä 17.8.2017
- ◆ Kiinteistö- ja kotityöpalvelualan koulutustoimikunta
- ◆ Kiinteistöpalvelujen, kotityöpalvelujen ja puhdistuspalvelualan tutkintotoimikunnat

Perustetyöryhmä

- Janne Ilmonen, koulutuspäällikkö, Amiedu (puheenjohtaja)
- Anne Karjalainen, rehtori, JHL-opisto
- Jarmo Karttunen, tiimivastaava, Tampereen seudun ammattiopisto Tredu
- Outi Missi, pääluottamusmies, RTK-palvelu Oy
- Merja Oljakka, johtaja, henkilöstön kehitys, Sol Palvelut Oy
- Eija Pelamo, palvelusuunnittelija, HUS-Desiko liikelaitos
- Tiina Vidgren, yrittäjä, Siivouspalvelu Tiina Vidgren
- Raija Möttönen, koulutuspäällikkö (Tampereen seudun ammattiopisto Tredu (ulkopuolinen sihteeri, pt)
- **Seija Ikonen, opettaja, Pohjois-Karjalan aikuisopisto (ulkopuolinen sihteeri, at)**
- Elina Oivanen, kouluttaja, Amiedu (ulkopuolinen sihteeri, eat)

Henkilökohtainen avustaminen

- Kaksi erillistä asiantuntijakuulemistä, joissa mukana seuraavien tahojen edustajia:
 - HETA-liitto
 - Kynnys ry
 - Tehy ry
 - Edupoli
 - Kiinteistöyönantajat ry
 - Sosiaali- ja terveysministeriö
 - JHL-opisto

Päätös tutkintojen nimistä ja perustutkinnon osaamisaloista

- ◆ Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus 8.2.2017 nro 137/2017 voimaan 1.8.2017, jossa säädetään:
 - Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto tulee voimaan 1.8.2018
 - Kiinteistönhoidon osaamisala
 - Kotityöpalvelujen osaamisala
 - Toimitilahuollon osaamisala
 - **Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto voimaan 1.1.2018**
 - Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan erikoisammattitutkinto voimaan 1.1.2018

Lausuntokierros, maaliskuu 2017 (ammattitutkinto)

- Ammattitutkinnon perusteita koskevia lausuntoja saapui Opetushallitukseen kaikkiaan 100 kpl, joista
 - 74 kpl käsitteli tutkintorakennetta, tutkinnon muodostumista ja tutkintonimikkeitä
 - 37 kpl ammattitaitovaatimuksia, hyväksytyn suorituksen kriteerejä ja ammattitaidon osoittamistapoja
 - **21 kpl henkilökohtaista avustamista**

Tutkintojen perusteet ePerusteina

- ◆ Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto
 - Opetushallituksen pääjohtajan päätös 20.12.2017 nro OPH-2526-2017
 - <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/4221361/reformi/tiedot>
- ◆ Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto
 - Opetushallituksen pääjohtajan päätös 17.11.2017 nro OPH-2442-2017
 - <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/2257060/naytto/tiedot>
- ◆ Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan erikoisammattitutkinto
 - Opetushallituksen pääjohtajan päätös 7.11.2017 nro OPH-1889-2017
 - <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/2257061/naytto/tiedot>

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinnon muodostuminen

- Okm:n asetuksen (137/2017) mukaan tutkinnon perusteet voimaan 1.1.2018
- Tutkinnon laajuus 150 osp
- Pakollinen tutkinnon osa: asiakaslähtöisten puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen tuottaminen, 15 osp
- Tutkintoon sisältyy kolme osaamisalaa, joista jokaisella on kaksi tutkintonimikettä. Tutkintonimike määräytyy tutkinnon osien (45 osp) valintojen mukaan
- Valinnaisia tutkinnon osia on yhteensä 30 kpl, joiden laajuus on 15 osp, 30 osp tai 45 osp

Osaamisalat ja tutkintonimikkeet

1. Kiinteistöhoidon osaamisala

- Kiinteistönhoitaja (AT)
- Tekninen kiinteistönhoitaja

2. Kotityöpalvelujen osaamisala

- **Henkilökohtainen avustaja**
- Kodinhuoltaja (AT)

3. Toimitilahuollon osaamisala

- Laitoshuoltaja
- Toimitilahuoltaja (AT)

Tutkintonimikkeet ja valinnaiset tutkinnon osat 1

Asiakaslähtöisten puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen tuottaminen, 15 osp

Kiinteistönhoidon osaamisala

Kiinteistönhoitaja (AT)

Kiinteistön toimintakunnon ylläpito, 45 osp

Tekninen kiinteistönhoitaja

LVI-järjestelmien käyttö ja ylläpito, 45 osp

Kotityöpalvelujen osaamisala

Henkilökohtainen avustaja

Henkilökohtaisena avustajana toimiminen, 45 osp

Kodinhuoltaja (AT)

Kotisiivouspalvelut, 45 osp

Toimitilahuollon osaamisala

Laitoshuoltaja

Laitoshygieniapalvelut, 45 osp

Toimitilahuoltaja (AT)

Ylläpitosiivouspalvelut, 45 osp

Valinnaiset tutkinnon osat 2 (valitaan yhteensä 90 osp)

Avustaminen ja huolenpito, 30 osp	Avustamis- ja asiointipalvelujen tuottaminen, 30 osp	Elintarviketeollisuuslaitosten puhtauspalvelut, 30 osp
Erityiskohteiden siivouspalvelut, 30 osp	Hotelli- ja majoitustilojen puhtauspalvelut, 30 osp	Huonekasvien huoltaminen, 15 osp
Ilmanvaihtokoneiden toimintakunnon ylläpito, 30 osp	Kauppakeskusten ja myymälätilojen puhtauspalvelut, 30 osp	Kiinteistöautomaation säätö ja ohjaus, 30 osp
Kodin ruokapalvelut, 30 osp	Kulttuurihistoriallisten kohteiden puhtauspalvelut, 30 osp	Laitoshuoltopalvelut, 30 osp
Liikennevälineiden puhtauspalvelut, 30 osp	Lämmitys-, vesi- ja viemärijärjestelmien toimintakunnon ylläpito, 30 osp	Oppilaitosten ja päiväkotien puhtauspalvelut, 30 osp
Perussiivouspalvelut, 30 osp	Piha- ja ulkoalueiden hoitaminen, 30 osp	Puhdastilojen puhtauspalvelut, 30 osp
Rakennussiivouspalvelut, 30 osp	Tekstiilien huoltaminen, 30 osp	Teollisuuslaitosten puhtauspalvelut, 30 osp
Terveystilojen puhtauspalvelut, 30 osp	Työhön opastaminen, 30 osp	Työpaikkaohjaajana toimiminen, 30 osp

Valinnaiset tutkinnon osat 2, (valitaan yhteensä 90 osp)

Uima-allas- ja kylpylätilojen puhtauspalvelut, 30 osp	Uima-allasjärjestelmien huolto ja ylläpito, 30 osp
Ulkoalueiden hoitokoneiden käyttö ja huolto, 15 osp	Ympäristöhuoltopalvelut, 30 osp
Toisen osaamisalan valinnainen tutkinnon osa, 45 osp	Tutkinnon osa perustutkinnosta, toisesta ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta, 30 osp

Tutkinnon perusteiden rakenne

- Tutkinnon perusteissa määrätään
- **tutkintonimikkeet**
- **tutkinnon osaamisalat**
- **tutkinnon muodostuminen pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista sekä tutkinnon osien ja yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden laajuus osaamispisteinä** siltä osin, kuin näistä ei ole säädetty muissa säädöksissä
- **tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset** tai osaamistavoitteet **sekä osaamisen arviointi**
- miltä osin osaamisen arvioinnin mukauttaminen tai ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen ei ole mahdollista.

Henkilökohtaisena avustajana toimiminen, ammattitaitovaatimukset

- Hyödyntää henkilökohtaiseen apuun liittyviä säädöksiä työssään
- Suunnittelee henkilökohtaisena avustajana toimimiseen liittyviä avustamispalveluja ja muita palveluja
- Toteuttaa henkilökohtaisena avustajana toimimiseen liittyviä avustamispalveluja ja muita palveluja (mm. peseytyminen, apuvälineiden käyttö, vaatehuolto, ruokailu, kotiin toimitettu ruoka, ruoan valmistaminen, kodin yleinen siisteys, ylläpitosiivous, avustajakoira, kodin ulkopuolinen asiointi, apuvälineiden toimintakunto sekä apuvälineiden puhtaus ja huolto)
- Toimii avustajana liikkumisessa
- Toimii asiakaspalvelutilanteissa avustettavan kodissa tai kodin ulkopuolella
- Noudattaa työturvallisuutta ja työergonomiaa.

Henkilökohtaisena avustajana toimiminen, ammattitaidon osoittaminen

- Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä toimimalla henkilökohtaisena avustajana asiakkaille, jotka tarvitsevat avustajaa oman vammaisuuden tai sairauden takia. Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa avustettavan kotona, kodin ulkopuolella tai molemmissa ympäristöissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.
- Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä
- Näytön järjestämisestä (sisältö, aikataulu, näyttöympäristö ja arvioijat) sovitaan henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa.

Huomioitavaa

- ◆ Ammatillinen koulutus ja osaamisen hankkiminen järjestettävä tutkinnon perusteiden mukaisesti
- ◆ Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on suunnitella tutkinnon perusteissa edellytetyn ammattitaidon tai osaamisen hankkiminen, jos opiskelijalla ei ole osaamisen osoittamiseksi tarvittavaa aiemmin hankittua osaamista
- ◆ Ammattitaidon tai osaamisen hankkiminen suunnitellaan yksilöllisesti tutkinnon osittain ja tämä dokumentoidaan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan
- ◆ Henkilökohtainen avustaja on suojustu tutkintonimike, jota voi käyttää vain tutkinnon suorittaneet henkilöt (ei tutkinnon osan tai osien suorittaneet henkilöt).

Tutkintojen perusteiden käyttöönotto

- Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös ammatillisen koulutuksen järjestämisluvista 6.10.2017: 149 järjestämislupaa, 63 työvoimakoulutus, 40 laajennettu oppisopimus ja 14 vankilaopetus
 - Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto: 71 koulutuksen järjestäjää
 - Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto: 58 koulutuksen järjestäjää
 - Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan erikoisammattitutkinto: 36 koulutuksen järjestäjää
- Opetus- ja kulttuuriministeriön suoritepäätös (opiskelijavuosien vähimmäismäärä) 8.12.2017

Toimeenpanon tuki koulutuksen järjestäjille ja muille sidosryhmille (1)

- Myönnettyjä valtionavustuksia
 - Osaamisperusteisuuden edistäminen ja jakaminen (7,097 meur 12/2017, hankekausi 2018-2019)
 - Parasta osaamista verkostohanke, opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamisen kehittäminen 4,65 meur 2017-2019
 - Ammatillisen koulutuksen reformilähettiläät 0,110 meur 2018
- http://www.oph.fi/rahoitus/valtionavustukset/ammatillinen_koulutus
- <https://blogit.jao.fi/parastaosaamista/>
- <https://luovi.fi/asiantuntijapalvelut/reformilahettilaat/>

Toimeenpanon tuki koulutuksen järjestäjille ja muille sidosryhmille (2)

- Opetushallituksen webinaarit, <http://www.oph.fi/kehittamishankkeet/kyselytunnit>
- Opetushallituksen koulutustilaisuudet, <https://oph.etapahtuma.fi/>
- <http://oph.fi/reformintuki>
- <http://minedu.fi/amisreformi>

Kehittäminen

- Perusteprosessin kehittäminen
 - Oph:n sisäiset ohjeet
 - Perustetyöryhmien ohjeet
- Tietojärjestelmien kehittäminen Oppijan palvelut -kokonaisuudessa, mm.
 - Opiskelijapalaute (2018, vaikuttavuusrahoitukseen 2020) ja työelämäpalaute (2020, vaikuttavuusrahoitukseen 2022)
 - ePerusteet, Koski, eHOKS ja Opintopolku
 - Opiskelijapalautejärjestelmä (ARVO)
 - Työelämäpalautejärjestelmä

Työelämätoimikunnat

Työelämätoimikuntien asettaminen ja kokoonpano

- Opetushallitus asetti 39 toimikuntaa vuosille 2018-2020
- Toimikuntiin nimitettiin yhteensä 328 jäsentä - 6-9 jäsentä/toimikunta
- Edustavat
 - työnantajia (104 hlöä)
 - työntekijöitä (104 hlöä)
 - opetusalaa (100 hlöä) ja
 - itsenäisiä ammatinharjoittajia (20 hlöä), jos se on ko. alalla tyypillistä

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan työelämätoimikunta

TA	Eija	Lenkkeri
TA	Merja	Oljakka
TA	Eija	Pelamo
TT	Paavo	Hiitola
TT	Päivi	Huhtala
TT	Outi	Missi
OA	Janne	Ilmonen
OA	Taina	Kaasalainen
OA	Henri	Partanen

Työelämätoimikunnan tehtävät

(laki 53172017 ja asetus 673/2017)

- Osallistua näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadun varmistamiseen
 - seuraamalla valtakunnallista palaute-, seuranta- ja arviointitietoa
 - tekemällä **vierailukäyntejä** näyttöympäristöihin
 - **tuottamalla vuosittain tietoa** näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialalla
- Toimittaa tiedot havaitsemistaan puutteista OKM:lle
- Antaa pyynnöstä lausuntoja koulutuksen järjestäjäkohtaisesti tutkinnoittain eriytyvistä osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmista OKM:lle

Työelämätoimikunnan tehtävät

(laki 53172017 ja asetus 673/2017)

- Osallistua ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen sekä ammatillisten tutkintojen ja niiden perusteiden kehittämiseen yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen kanssa
 - tekemällä Opetushallitukselle **aloitteita** toimialansa tutkintorakenteen tai tutkintojen perusteiden kehittämiseksi
 - antamalla **lausuntoja** toimialansa tutkintoja koskevasta tutkintorakenteen muutosesityksestä ja tutkinnon perusteluonnoksesta.
 - osallistumalla oman toimialansa **tutkintojen perusteiden toimeenpanon seurantaan** silloin, kun seuranta tehdään toimikunnan osaamis- ja toimialalla

Työelämätoimikunnan tehtävät

(laki 531/2017 ja asetus 673/2017)

- Käsitellä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 55 §:ssä tarkoitettut tutkintokoulutuksen opiskelijan osaamisen arviointia koskevat oikaisuopyynnöt
- **Tutkintokoulutuksen opiskelija** voi pyytää asianomaiselta työelämätoimikunnalta kirjallisesti oikaisua arvioijien tekemään **arvioinnin tarkastamista koskevaan päätökseen**
 - oikaisua on pyydettävä **14 vrk:n kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista
- Jos arviointi on ilmeisesti virheellinen
 - työelämätoimikunta voi määrätä **uuden arvioinnin**
 - perustelluista syistä edellyttää järjestäjää asettamaan **uudet arvioija**

Työelämätoimikunnan tehtävät

- Edellä olevasta poikkeavat eritystehtävät
 - Käsitellä oikaisupyynnöt, kun ne koskevat 13 §:n 2 momentissa tarkoitettuja yhteisiä tutkinnon osia tai niiden osa-alueita
(**Kasvatus- ja ohjausalan työelämätoimikunta**)
 - Käsitellä oikaisupyynnöt, kun ne koskevat sellaisia tutkinnon osia, jotka voivat tutkinnon perusteiden mukaisesti kuulua useaan eri tutkintoon ja **opiskelija suorittaa vain tutkinnon osan tai osia.**
(toistaiseksi ei kohdennettu tietylle toimikunnalle)

Työelämätoimikunnan tehtävät

(laki 53172017 ja asetus 673/2017)

- Vastata kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 15 §:ssä tarkoitetun kokeen järjestämisestä ja valvonnasta sekä mainitun lain 5 §:n 3 momentissa tarkoitetun todistuksen antamisesta (**Kuljetusalan työelämätoimikunta**)
- Hoitaa muut Opetushallituksen määräämät erityistehtävät

Muita asiantuntijaelimiä

- Osaamisen ennakointifoorumi
 - Rakennetun ympäristön ennakointiryhmä
 - Sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialan ennakointiryhmä
- Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammatillisen koulutuksen yhteistyöfoorumi
 - Työ käynnistyi 9.2.2018
 - Foorumissa mukana 14+2 asiantuntijaa

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos!

#reformintuki - www.oph.fi/reformintuki

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi>

Ammatillisen koulutuksen uutiskirje

- tilaa: <http://uutiskirje.oph.fi/>
- Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen yhteinen

Ammatillisen koulutuksen uutiskirje